# СВОБОДА SVOBODA

## УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК L. Ч. 147. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 11. липня 1942. No. 147. Jersey City, N. J., Saturday, July 11, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 THREE CENTS in the United States of America.

ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS elsewhere.


ROOM 301 DE MOLL BLDG 12TH & G STS N W WASHINGTON D C

## ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗАКРІПЛЮЮТЬ ЗВЯЗКИ З „ВІЛЬНИМИ ФРАНЦУЗАМИ"

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту встановив адмірала Гаролда Р. Старка, начальника американських морських сил в Европі, та генерала Чарлса Болта, начальника штабу американської армії в Европі, представниками американського уряду в його зносинах з Вільним Французьким Національним Комітетом в Лондоні. Репрезентантів іменовано в цілі більше ефективного ведення війни. Кордел Гол, секретар стейту, заявив, що цей крок скріпляє допомогу американського уряду для „вільних французів".

### ПОЛЯКИ ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ З БОКУ НІМЦІВ

ЛОНДОН. — Польські представники в Лондоні заявили, що німецька окупаційна влада масово вигублює поляків і жидів в Польщі. Польській інтеліґенції грозить цілковите винищення. Ще тяжча доля жидів. Їх десятками тисяч вистрілюють. Ціле жидівське населення містечка Грубешова на Холмщині, в числі пять тисяч, німці знищили. Грубешів всіх мешканців мав біля 20,000. Подібна доля стрічає інших жидів, по інших містах. Польські представники домагались, щоб американські власти в себе арештували німецьких громадян і мстились на них за злочини, заподіяні німцями на поляках. Британський уряд відповів, що всі німецькі злочинці, які в той спосіб винищують поляків і жидів, по війні будуть потягнені до тяжкої відповідальности.

### ЗАКИДИ АНТИСЕМІТИЗМУ В ПОЛЬСКІЙ АРМІЇ

ЛОНДОН.—В англійськім парляменті посолка Беатріс Ретбовн заявила, що в польській армії, перебуваючій на британській території, є часті випадки антисемітизму і злого трактування жидів з боку польських старшин. В обороні польської армії виступив посол Винтертон і це заперечив, додаючи, що такі заяви викликують огірчення серед польської армії. Тоді забрав слово ще один посол, Прит, і потвердив закиди антисемітизму серед польської армії.

### ДАЛІ АРЕШТУЮТЬ ЛІДЕРІВ БУНДУ.

НЮ ЙОРК. — Федеральні аґенти арештували ще 5 провідників Німецько-Американського Бунду й поставили їх перед суд як підозрілих за різні акції проти Злучених Держав. З арештованих передтим уряд вислав 6 жінок і 5 мужчин на Елис Айленд. Ново-арештовані кажуть, що вони невинні; суд установляє на них високі кавції.

### БРИТІЙСЬКИЙ НАЛЕТ НА ВІЛЬГЕЛЬМСГАФЕН

ЛОНДОН. — Британські літаки в великій силі налетіли на німецьку пристань Вільгельмсгафен і її сильно збомбардували. В тій пристани знаходяться великі німецькі фабрики субмарин. Шкоди, заподіяні тим фабрикам, на думку британських кол, на певний час зовсім припинять в них виріб субмарин.

### КИТАЙСЬКА ПЕРЕМОГА

ЧУНКІНҐ. — Китайська армія повела сильний протинаступ на японські позиції в околиці Кіянгсі і по завзятім бою відбила важне місто Нанченг. При тім японці втратили в убитих біля три тисячі вояків. Решта японської армії, в числі 30,000, на тім відтинку є окружена китайцями і їй грозить цілковите знищення.

### ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ПІДПИСУЄ ЗАПЕВНЕННЯ ПРО ВОЄННІ ЦІЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт і грецький король Юрій Другий заявили разом, що уряди Злучених Держав і Греції згідні щодо ведення війни до успішного кінця та що вони зобовязуються зробити справедливий і тривалий мир, опертий на деклярації Обєднаних Держав з 1. січня 1942. року.

## Повстання на Карпатській Україні

МОСКВА. — Командант чеських збройних сил, що боряться проти Держав Осі, ґен. Інґр, дав побачення кореспондентови „Ню Йорк Таймсу" в Москві і розказав йому про настрої чехів, словаків і українців, що належали колись до чехословацької републики, а тепер знаходяться під німецькою окупаційною владою. Чехи, говорив він, не залякані терором, а навпаки мають повну віру в перемогу. Їхня віра скріплена геройською поставою совєтської армії. До Совєтів чехи дуже добре настроені. Словаки, говорив він, теж в душі є протинацисти, не звертаючи уваги на німецьку пропаганду. Вони бажають по війні знов злучитись з Чехією, говорив ґен. Інґр. Тоді кореспондент запитав, як маються справи на Карпатській Україні, чи, як це він назвав, на „Карпатській Рутенії". Ґен. Інґр відповів, що „карпатські русини" всеціло зле наставлені до мадярів. Всі чоловіки, здібні носити зброю, повтікали в гори і звідтам на широку скалю ведуть повстанчу акцію проти мадярської влади. Багато з них, говорив ґен. Інґр, втекло в 1939. р. на совєтський бік і чеські кола сподіються їх тепер затягнути до свойого леґіону в Совєтах. Совєтська влада, говорив він, дуже добре відноситься до чіхів.

### В ЕҐИПТІ—ТИША ПЕРЕД БУРЕЮ

КАЙРО. — На еґипетськім фронті запанувала хвилево така тиша, якої там давно не бувало. Бої хвилево припинились, але обі сторони гарячково готуються до рішальної битви і це є причиною хвилевого притишення. Німці укріпляють свої позиції і витаскують в передові лінії всі гармати, які лише мають. Ті гармати вони уставляють на горбках і підвищених місцях, з видимим завданням протиділати британським повзам. До стишення причинилось ще й те, що тепер панує в тих околицях піскова буря, яка осліплює людей, як теж перешкаджає літакам у бомбардуванні.

### ДЕБАТА НАД МОРСЬКИМИ ВТРАТАМИ

ЛОНДОН. — В британськім парляменті незадово зачнеться при замкнених дверях дебата над британськими корабельними втратами. Від року британський уряд не подає до відома про число затоплених ворожими субмаринами кораблів. А ті затоплення є досить великі. Посли домагались, щоб розкрити числа тих затоплень. Тепер уряд порішив розвинути в тій справі дебату, але в секреті, при замкнених дверях. Деякі посли противляться цьому, та кажуть, що британський загал повинен знати, як дійсно стоять справи. Америка, наприклад, подає про свої затоплення.

### УРЯД ВІДКРИВ ШПИГУНА МІЖ УТІКАЧАМИ.

НЮ ЙОРК. — Докладні розпити пасажирів шведського корабля „Дротнінґгольма" уже видали такий вислід, що урядники відкрили між нібито-утікачами перед націстами націстичного шпигуна, котрий покінчив шпигунську школу в націстичній Німеччині й був висланий до Америки на збирання інформацій для націстів. Є ним Герберт Карль Бар, що вродився в Німеччині, прибув сюди молодим хлопцем, покінчив американські нижчі й вищі, інжинірські, школи та виїхав потім на дальші студії до Німеччини. Його мати й брат живуть у Бофало.

## Німці в Україні Посуваються Вперед

МОСКВА. — Німецькі війська посунулись в Україні значно вперед і здобули місто Росош, що лежить на 150 миль на схід від Харкова. Зате біля Вороніжа німці зазнали поразки і їх офензива здержана, Вороніж далі в совєтських руках. — Німецькі звідомлення говорять про великі бої на захід від ріки Дону. З цього виходить, що Дону вони ще не перейшли. Німці також говорять про великі бої біля Орлова і біля Ржева. Біля Орлова вони знаходяться в дефензиві, а біля Ржева, як виходилоб з їх звідомлень, в офензиві.

### НА РОЗПРАВІ ПРОТИ САБОТАЖНИКІВ ПЕРЕСЛУХАНО 7 СВІДКІВ.

ВАШИНҐТОН. — У короткім комунікаті про процес проти 8 німецьких саботажників, висаджених з націстичних підводних човнів, подав президент суду ґенерал МекКой, що на розправі переслухано вже 7 свідків. Оборона мала нагоду перепитувати кожного з них. Комунікат додає, що кожна особа, звязана з процесом, обовязана до повної тайности про те, що бачила, або чула на процесі.

### ПРЕЗИДЕНТ ОБВИНУВАЧУЄ КОНҐРЕС ЗА ЗДЕРЖУВАННЯ ДОСТАВИ ХАРЧІВ.

ВАШИНҐТОН. — Підписуючи закон про тимчасові фонди для департаменту рільництва, президент Рузвелт заявив, що ті члени конґресу, що піддержують законодавство про обмежування продажу надвижки рільничих продуктів пониже „паріті", здержують доставу воєнних харчів; мовляв, що такий поступок рівняється окалічуванні народу.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

# За що Тепер Гітлер Воює в Східній Україні

Відома американська журналістка Ан О'Гер МекКормик подає в своїй статі в „Ню Йорк Таймсі" досить оригінальну оцінку німецької кампанії проти Росії в теперішній мент.

Каже вона:

„Боєвищем є все ще чорнозем, східна частина України, але німці вже більше не воюють за пшеницю й жито, за цукрові буряки або коні донських козаків. Вони навіть не воюють за територію, котра їм видала в Росії так мало, ані за те, аби ще раз „знищити" червоні армії, котрі постійно вертаються до нападу на них, все більше потужні, ніж передтим. Їх головною ціллю не є навіть забирати нафту з нафтових теренів Баку... Їх безпосередною ціллю є позбавити росіян доступу до власної нафти, перетяти рурові лінії, що наповняють повзи й літаки, на котрі покладаються російські війська в своїм воюванні".

Перейшовши історію Гітлерової кампанії проти Росії та порівнявши її з німецькою кампанією в тих сторонах ще в першій світовій війні, вона приходить до висновку, що Гітлер уже не думає ні про розбиття російських армій ні вибиття Росії з війни, але про перерізання довізних ліній Росії. „Кожний рух німців у сегорічній кампанії зводиться до одної цілі: заблькувати дороги до европейського побоєвища й відосібнити кожного одного ворога від іншого".

Цеї тактики Гітлер мусить держатися до кінця. Він мусить пробувати й пробувати, поки йому це не вдасться, або поки він зовсім не заломиться.

# ОТЖЕ ПОЛЬЩА НЕ БУЛА

Висказуючи свою опінію про терор чехів проти німецьких окупантів, що проявився між іншим відомим замахом на німецького поліційного генерала Гайдріха, заступника „протектора" Чехії й Моравії, лондонський журнал "FREE EUROPE", що заступає інтереси Чехії й Польщі, підчеркує ці революційні засоби боротьби на тлі чеського національного характеру.

Атже народ Чехословаччини досі ніколи не вживав індивідуального терору ні державних замахів як засобів політичної боротьби. Чехословаччина була в центральній Европі „одинокою державою, що вдержала парляментарну форму правління до самої трагедії Мінхену".

Цей останній висказ є зовсім виразним, хоча може й ненаміреним, показанням пальцем на Польщу. Ненаміреним, але певно зовсім заслуженим, бо власне Польща була властиво першою державою в центральній Европі, що валила парляментаризм і викривлювала його на прерізні лади, що в політичному житті, навіть по добутті незалежности, уживала особистого терору й державних замахів, і навіть по своїй останній трагедії не дійшла до реального погляду на себе саму, але ще далі величається перед світом як забороло парляментаризму й демократії.

## ТОГО „ПИТАННЯ" НЕ МАЄ?

Між пятьма відчитами про проблеми східної Европи, що їх влаштувала у Лондоні так звана школа словянських і східноевропейських студій при Лондонському Університеті, був відчит д-ра Владислава Кульского, радника польської амбасади в Лондоні, про Польщу й центральну Европу.

Говорив лектор, що Польща має три головні питання: перше, яке має бути її відношення до Німеччини й Росії? Друге, яке має бути її відношення до Заходу? Трете, яке її відношення до Центральної Европи?

Справи відношення Польщі до українців, білорусинів і литовців прелегент видимо за важну польську проблему не вважав.

## ЗМЕНШЕННЯ НАСЕЛЕННЯ НА УКРАЇНІ

З достовірних кол подають, що населення України внаслідок війни досить зменшилось. Причиною зменшення є те, що при відступі совєтської армії багато цивільного населення, зокрема чоловіків, відступило в глиб совєтської території. По містах населення змаліло на половину. Причиною цього є те, що жидівське населення, в страсі перед мстивою рукою націстичної влади, рятувалось втечею. А решту, котра не втекла, націстична влада фізично вигублює. По містах змаліло теж українське населення. Чимало міст зазнало поважної шкоди в будинках.

## МАДЯРСЬКИЙ СПОСІБ „РОЗВЯЗКИ" ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Новинкарська агенція „ОНА" подає, що мадярський уряд побирає до війська всіх чоловіків, годних стояти на ногах, чужого, немадярського походження і посилає їх як гарматнє мясо на совєтський фронт. Німці наложили на Мадярщину контингент 250,000 вояків, які мають бути післані до боротьби на східнім фронті. Мадяри для тої цілі уживають в переважній більшости українців з Карпатської України, словаків, румунів і сербів. В той спосіб вони одним каменем вбивають дві птиці: задоволяють Гітлера і витереблюють внутрі своїх границь немадярські елементи.

## ГЕРОЙСТВО ФЛЬОТНОГО ЛЮТЕНАНТА В МОРСЬКОМУ БОЮ

САН ФРАНСІСКО. — Едвард А. Флегерті, 22-літній корабельний електротехнік, що вирятувався з нафтовоза „Неошо", котрий розбили японці підчас бою на Коралевому морю, заявив, що він і інші ранені розбитки того корабля вирятувалися лише завдяки тому, що лютенант американської фльоти Бредфорд приказав здоровим морякам вискочити з рятункового човна в море й зробити місце раненим розбиткам. Самий лютенант перший кинувся в море, а за ним пішли інші моряки.

## МАЄ СИДІТИ И ДУМАТИ 20 ДНІВ.

ТАКОМА (Вашингтон). — Коли Едвард Джунті, сидячи в ресторані, не хотів встати, як в ньому заграли „Стар Спенглед Бенер", інші гості ресторану покликали поліцію. Поставлений перед поліційного суддю, Джунті дістав 20 днів арешту з тим, що має цей час сидіти й думати.

## ДАЙЕС ПЕРЕПРОШУЄ.

ВАШИНГТОН. — Конґресмен Мартин Дайес, предсідник конґресового комітету для розсліду неамериканських діяльностей, публично перепросив Дейвида Вона, урядовця ради економічної війни, за те, що звязав Вона з Американською Лігою для Мира й Демократії, котру Дайес назвав комуністичною фронтовою організацією.

**АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ! Памятайте, що воєнний бонд у вашій хаті, це доказ вашої вдячности до тої землі, що вас приняла за своїх синів і дочок. Це теж доказ, що ми вміємо дорожити нашою свободою.**

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІВ
GRAND CIRCLE UPHOLSTERING CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Telephone: FOrdham 5-4666.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідоцтва.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові. години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & флюроскоп. — Екзамінація $2.00.

МИРОН ЛИТВИН і СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch Office (Філія):
969 South Broad Street,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.),
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ЦІЛИЙ ПОХОРОН в прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. $295.00
Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646